

Eks katsu maal ots otsaga kokku tulla!

MÖTTEVAHETUSTÄNAVAL: Küsimusi jagus riigikogulastele Valgas palju. Kadri Simson ja Marika Tuus-Laul vastasid inimeste pärimistele Valga Gümnaasiumis, Puuetega Inimeste Kojas, Valga Kultuurikeskuses, aga ka otse tänaval.

ÜHISPILT: Riigikogu aseesimees Jüri Ratas ei pidanud paljuks valglastega ühise pildi peale tulla. Teinekord hea vaadata ja meenutada!

Riigikogu Keskfraktsioon Valgamaal

Igakuine, juba traditsiooniks saanud Riigikogu Keskfraktsiooni väljasõit viis rahvaesindajad seekord Valka, Otepääle, Tõrva, Tsirguliina, Lüllemäele, Karulasse ja Öru valda. Igal pool kuulasid keskpoliitikud ära inimesi, kel suur mure, kuidas maaelu ots otsaga kokku viia.

HEIMAR LENK
Tekst ja pildid

Loe edasi lk 3

ASTUN KESKERAKONDA! Soovijad said Keskerakonna poliitika kohta teada palju üksikasju. Kes tahtis, võis erakonna noortekogu peasekretäri Julianna Jurtšenko abiga vormistada avalduse ning erakonna liikmeks hakata.

Auke tekitab riigi vilets teedepoliitika

Riigikogu keskerakondlased nõuavad majandus- ja kommunikatsiooniministrilt Juhan Partsilt aru, miks teed üle riigi on nii viletsad ja auke täis. Arupärimises öeldakse, et teeaugud on tekitanud IRL-i ja Reformierakonna vilets poliitika.

Parts peab aru andma teede ehituse ja -hoolduse ebanormaalse olukorra üle. Arupärijad küsivad, miks suunab valitsus kohalikele teedele vaid 9,4% teehoiurahast ning millal see olukord paraneb. Endine Põlva linnapea, nüüdne Riigikogu Keskfraktsiooni liige Tarmo Tamm ütles, et tänava

plaanib valitsus koguda 417 miljonit eurot kütuseaktsiisi, kuid sellest suunatakse kohalikele omavalitsustele kõigest umbkaudu 30 miljonit eurot. „Tallinnale, kus elab üle 30 protsendi Eesti elanikest, on ette nähtud kõigest 2,9 miljonit eurot ehk 0,7% kogu kütuseaktsiisist,“ ütles Tamm. „Kohalike teede ja tänavate

puhul on kumulatiivne alarahastamine hinnanguliselt 300 miljoni euro ringis.“ Tamm rõhutas, et kolmel aastal (2009–2011) ühtekokku eraldati kohalikele teedele vähem raha kui ainuüksi 2008. aastal. „Huvitav on kuulata Reformierakonna ja IRL-i poliitikute imestust omavalitsuste teede halva olukorra üle, samas kui nad ise on selle oma poliitikaga tekitanud,“ imestab omakorda Tamm. „Meid huvitab väga, millal valitsusliit plaanib täita oma programmilise eesmärgi ja suurendada koha-

Tamm

like teede hoiu rahastamise osakaalu. Samuti küsime, kuidas on arvestatud Riigikontrolli erinevaid märkusi teehoiu kohta,“ lisas Tamm. Majandusminister peab vastama sellistele küsimustele: Miks ta peab praegust teehoiuvahendite jaotust riigi ja kohalike teede vahel loogiliseks ja õiglaseks? Kui kaugel on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium teeregistri täiustamisega? Mis põhjusel ei ole valitsusk koalitsioon arvestanud ettepanekuid suurendada teehoiuvahendeid kohalike

teede jaoks? Kas ministeerium on teinud tasuvusuuringuid graniitkillustiku kasutuselevõtu kohta teepõhjade ehitamisel? Kuidas suurendada lamellrehvide kasutamist nendel autodel, mis liiklevad peamiselt asulates ja põhimaanteedel, et vähendada teekatte lõhkumist naastrehvidega? Küsimused on kõik vastatavad, aga on juba ette teada, et Parts'i vastused tulevad küsitavad, nagu need kogu aeg on olnud. Teed aga muudkui lagunevad... **Kn**

Juhtkiri

Emadepäev lisab elule helgust

MAILIS REPS
nelja lapse ema

Eeloleval pühapäeval tähistame Eestimaal emadepäeva. See on üks kõige kaunimaid päevi aastas. Emadepäev annab igale lapsevanemale võimaluse vaadata oma elu positiivse pilguga – talvepimeduse aeg on möödas ja päike käib kõrgelt, linnud on tagasi ning annavad sellest ka häälekalt kuulda. Jälle on saabunud kevad, isegi sel külmavõitu aastal. Aeg on unustada lõputust pimedusest ja tööst tekkinud väsimusmõtted.

Emadepäev on südamlilik pidupäev, mida hakati Eestis tähistama 1923. aastal. Maikuu teisel pühapäeval tunnustame, mäletame ja mälestame oma emasid ja vanaemasid kõige soojemate tunnetega. Traditsiooniliselt saavad emadepäeval pered kokku, emadele ja vanaemadele kingitakse lilli ning laste ja lastelaste poolt meisterdatud kaarte, mis hingega tehtud.

Ka minu enda jaoks on emadepäeval kõige olulisem olla koos oma perega. Emadepäeva hommikul küpsetame koos lastega koogi ning seejärel naudime üheskoos hommikueinet. Tavaliselt nii kaua, kuni hommikust saab juba lõuna. Tihti jätkub emadepäev koos aiamaal toimetades – valmivad maasikapeenrad.

Kogu välise juures mõlgub emadepäeval mõte ka oma emale minus endas. Ja ka vastupidi. Näib, et koos emadusega muutub kõigil kunagistel tüdrukutel suhtumine ka omaenda emasse, ning varem ema kummalisena tundunud käitumine tundub nüüd üha arusaadavam. Nii mõnigi hetk paistab teisenevõid või hoopis uues valguses.

Veelgi enam, tihti leiame end alateadlikult matkimas oma ema käitumist ja maneere. Oma lapsi kasvatades tajume selgemalt, et kurjustamise ning

KESKMÕTE: Koos emadusega muutub kõigil kunagistel tüdrukutel suhtumine ka omaenda emasse, ning varem ema kummalisena tundunud käitumine paistab nüüd üha arusaadavam.

kõva hääle taga on tihti vaid mure ja hool. Väsinud ema lihtsalt ei suuda alati leida häid sõnu kogetu väljendamiseks ning hirmude ületamiseks. Emadepäev saab veelgi teisema tähenduse siis, kui saad ise vanaemaks. Parim vanaema on see, kellel on võimalik olla koos lapselapsega elu kõige hinnatumad hetked. Samas on mure väiksem ja ei teki rutiini, sest õhtul läheb üleväsinud laps tagasi oma vanemate juurde. Teisisõnu, vanaemana saad olla sina ise, sest vastutus ei rõhu nii suuresti, kui see oli oma lastega. Ja lapsele omakorda jäävad lapsepõlvest meelde just need kaunimad hetked, mis on veedetud koos vanaemaga. Vanaema riidleb ju palju vähem kui ema, eks ole!

Emadepäeval tuleks kõige hea kõrval mõelda ka neile, kelle igapäevane toimetulek vajab suuremat pingutust. Eestis on praegu selline aeg, kus pidev hinnatõus piirab eriti just lastega perede võimalusi. Tihti peavad lapsevanemad valima, kas võimaldada oma lapsele arendav huviharidus või süüa perega terve kuu korralikult köht täis. Kulud on suured ning maksud vajavad maksmist. Kahjuks paljustki tuleb seetõttu loobuda. Raske on lastele selgitada, miks nemad ei saa koos lasteaias- või klassikaaslastega käia muuseumis, klassiekskursioonil või mõnel õppereisil, vahvatest mänguasjadest ja nutitelefoniist rääkimata. Minu arvates on siiski riik see, kes peab võtma suurema vastutuse emade ja laste üldise turvatunde eest. Tihti kipub aga riigivalitsejate pilk jääma liiga kitsaks. On erakordselt oluline, et oma hooliva käe ulataks meist igaüks ega jääks häbenenud kõrvalseisjaks. Sageli piisab vaid vähesest, kasvõi märguandmisest, et aidata kellegi elu kindlamatele rööbastele. Emadepäeval aga peame püüdma unustada oma igapäevased mured ning olema oma perega koos, niivõrd kui see on võimalik ajal, mis paljud Eesti pered on lahku sunnitud, sest vanemad elavad-töötavad välismaal. Või kui on just lapsed need, kes otsivad oma elu ja õnne mujal maailmas. Ent kõigele vaatamata on emadepäev igaühele kättesaadav omaenda südames. Kaunist ja meeldejäätavat emadepäeva kõigile!

KESKNÄDAL

Address: 10130 Tallinn, Toom-Rüütli 3/5
Tellimine ja levi: 6 177 717

Peatoimetaja Urmi Reinde urmi@kesknadal.ee 6 274 583
Uudistejuht Indrek Veiserik indrek@kesknadal.ee 6 274 571
Toimetaja Tiit Maksim tiit@kesknadal.ee 6 273 465

Toimetuse käsikirju ei tagasta. Kesknädalas ilmunud artiklid väljendavad nende autorite arvamust, mis ei pruugi kokku langeda toimetuse omaga.

Levi AS Express Post ja AS Eesti Post.
Lehte kirjastab MTÜ Vaba Ajakirjandus

NÄDALA NUPUD

Jaan Männik: Pean Edgar Savisaart riigimeheks

Peagi ametist lahkuv Eesti Panga nõukogu esimees Jaan Männik (pildil) avaldas ajalehele Pealinn antud intervjuus oma ametist lahkumise põhjuseid ning nentis, et panganõukogu liige Valdo Randpere rikkus tema arvates Eesti Panga mainet, lekitades konfidentsiaalseid materjale.

„See, millest Valdo Randpere aru ei saanud, oli, et oma tegevusega ta rikkus Eesti Panga mainet, ja eriti Eesti Panga nõukogu mainet. Ega see ei ole kuidagi positiivne, et kinnistest aruteludest sellised asjad välja lekivad,“ ütles Männik Pealinnale antud intervjuus.

„Minu meelest on sellel istungil räägitud lekkimine kõige piinlikum lugu, mis minuga on toimunud mitte ainult selle viie aasta jooksul Eesti Pangas, vaid kogu minu tööalase karjääri, 40 aasta jooksul,“ lisas Männik.

Eesti Panga nõukogu esimees möönis intervjuus ka seda, et Edgar Savisaare tunnustamine tekitas talle vastaseid juurde. „Kordan veel, et küsimus ei olnud Savisaare kiitmisest. Mina võin öelda, ja ka ütlesin, et ta on mõnes küsimuses õieti otsustanud. Aga see on kuritegu Eestis – eriti Valdo Randpere vaatevinklist.“

„Ma tean, et ühes struktuuris sa pead aktsepteerima ka teisi nägemusi kui enda oma. Aga kuskilt sealt läheb üks piir, kus ajakirjanduses keegi hakkab vastu kobisema. Keskerakonna liikmed olid valinud Savisaare erakonda juhtima. Ja seda pidi erakond aktsepteerima. Ja juhtumisel, kus mõned erakonna liikmed kuude viisi sellele erakonnas vastu jorisesid, siis ma ütlesin, et Edgar Savisaar tegi õigesti, et neist erakonnas vabanes,“ selgitas Männik.

Männiku sõnul tähendab see, kui sa midagi Edgar Savisaare kohta positiivset ütled, Eestis justnagu kriminaalset tegu. „Me peame minu meelest sellisest suhtumisest ka lahti saama. Kui ma Eestist pean kedagi riigimeesteks, siis on need 6–7 nime: Lennart Meri, Edgar Savisaar, Mart Laar, Tiit Vähi, Marju Lauristin, Arnold Rüütel, Siim Kallas, ja võib-olla veel mõni,“ rääkis Männik.

Tema sõnul tuleb ennast päevapoliitikast aeg-ajalt kõrgemale tõsta, vaadata Eestile kõrgemalt ja perspektiiviga. „Et minule ei pandaks pahaks, et ma ütlen midagi kiitvat Savisaare kohta, kuigi ma ei pruugi üldse kõikide seisukohtade osas temaga nõus olla. Aga kui me vaatame teda viimase 25 aasta vaates, siis ma pean teda riigimeheks,“ tunnistas Männik.

Rõivase ministereium kulutas 25 000 eurot segastel asjaoludel

Riigikogu sotsiaalkomisjoni aseesimees Yana Toom (pildil) saatis sotsiaalminister Taavi Rõivasele kirjaliku küsimuse 25 000 euro kulutamise kohta laste heaolu uurimise alase juhendmaterjali koostamiseks. Sotsiaalministeeriumi tellitu ning MTÜ Laste ja Perede Nõuandekeskus koostatu on sattunud teadlaste terava kriitika alla. Toomi sõnul on juhend väidetavalt täis sisulisi vigu ning koostatud suuresti copy-paste-meetodil, algmaterjalide autoritega kooskõlastamata.

„Teadlaste arvates võib selline juhend tekitada rohkem kahju kui kasu, kuna metodoloogia on vale ja sisu eksitav,“ ütles Toom. Ta lisas, et Riigikogu Keskfraktsiooni liikmete poole pöördunud lastekaitse-inimesed on avaldanud ministeeriumi kahtlase rahakasutuse suhtes nõrkimust. „Sellega seonduvalt soovimegi täpselt teada, miks otsustati nii kuluka projekti teostamisel riigihanget mitte läbi viia,“ põhjendab Toom.

Minister Rõivas peab vastama, mille alusel valis Sotsiaalministeerium juhendmaterjali väljatöötajaks just MTÜ Laste ja Perede Nõuandekeskuse? Miks ministeerium ei tellinud kvaliteedi tagamiseks eksperthinnangut enne hindamisvahendi heakskiitu ja levitamist? Kuidas kujunes juhendmaterjali hind ja kui suur on tiraaž? Kas väljastatud vigane juhendmaterjal jääbki käibe?

Tallinna Linnatransport teenis korraliku kasumi

Tallinna Linnatranspordi AS-i nõukogu tõdes oma korralisel koosolekul, et ettevõtte teenis I kvartalis korraliku kasumi – 193 900 eurot. Hea tulemus näitab, et Tallinna Autobussikoondise ning Tallinna Trammi- ja Trollibussikoondise ühendamine eelmisel aastal oli igati õige samm.

Aktiaseltsi juhatuse esimees Enno Tamm ütles ettevõtte kasumit kommenteerides, et hea tulemus saadi tänu õigetele juhtimisotsustele. Ta märkis, et seoses Mimosa projekti raames korraldatud säästva sõiduvõrgu koolitusega on vähenenud kütusekulud. Oma osa on muidugi mänginud ka sõbralik diislikütuse hind maailmaturul. Vähem on kasvanud ühissõidukite korrashoiu- ja remondikulud, eeskätt seoses uute või vähekasutatud busside soetamisega ning nende parema ettevalmistamisega liinitööks.

„Rõhutaksin, et loobumine fikseeritud hinnaga elektri ostmisest ning panustamine börsihinnale on end õigustanud,“ tõdes Tamm. Tänu sellele on vähenenud elektrienergia ostmise kulud, mistõttu II kvartali kokkuhoid tuleb veelgi suurem. Samuti on end ära tasunud investeeringud soojakadude vähendamiseks töökodades jm.

Kõik need meetmed kokku võimaldasidki Tallinna Linnatranspordil teenida ligi 200 000 eurot kasumit – selle tulemusega võivad jääda rahule nii aktsiaselts ise ja linn kui ka tarbijad.

HIIBUSE NÄDAL

ANSIP: „EUTANAASIA! NO KUULGE, RIIK ON JUBA NII PALJU TEINUD JA VANURID PEAKSID KA ISE MIDAGI TEGEMA!“

Eks katsu maal ots otsaga kokku tulla!

Algus esilehel

Kohtumistel räägiti Keskfraktsiooni tööst Riigikogus ja erakonna valimisplatvormist kohalikel valimistel ning kuulati ära rahva muresid. Kõige raskem on ots otsaga kokku tulla peredel. Elektri-, kütte- ja toiduhinnad hüppasid lakke, kuid palgad pole Valgamaal suurt tõusnud. Kuigi pensione aprillist pisut tõsteti, on hinnad ammu eest ära läinud ja aasta lõpuks võib reaalsuspension isegi langeda, sest elukallidus kasvab üha. Valgas on probleemiks haridusreformi elluviimine ja venekeelse gümnaasiumihariduse jätkamine. Fraktsiooni esimees Kadri Simson andis intervjuu maa-konnalehele Valgamaalane. Ta rääkis poliitikast laiemalt ja tutvustas põhjalikult kesk-erakondlaste seisukohti.

Heimar Lenk

KOOS ÕPETAJATEGA: Saadikud Yana Toom, Valeri Korb ja Heimar Lenk käisid külas Valga Vene Gümnaasiumis ja arutasid venekeelse hariduse suuri muresid.

KESKNOORED KOOS VALGALASTEGA: Noortekogu esimees Tõnis Mölder (vasakul) ja noortekogu liige Oleg Siljajev (paremal) jagasid rahvale värsket Kesknädalat, õhupalle ja astmelise tulumaksu eelist selgitavaid voldikuid.

Kalle Muuli müütide allikuil

Lugesin 27. aprilli Postimehest ajakirjanik Kalle Muuli mõtisklust jutuajamisest Jaak Allikuga. Selles kujutatakse minu ja Alliku kõnelust Metsakalmistul kohe pärast Rahvarinde idee väljakuulutamist – mina olevat pakkunud Allikule koostööd ja tema olevat ära öelnud.

EDGAR SAVISAAR
publitsist

Selline kohtumine tõepoolest toimus. Mäletan, et kohe pärast üht teist kohtumist – Trivimi Vellistega ja enne kohtumist Vello Pohlaga. Niisiis kohtumisi, kus erinevaid inimesi koostööle kutsusin, oli mitu.

Hagi Šeini valimine ETV juhiks oli õige samm

Allik arvas koostööettepanekust, et eeltingimuseks saab olla minu loobumine koostööst Marju Lauristiniga, kuna nemad kokku ei sobivat. Pidin seepeale vaid õlgu kehitama, sest Lauristin oli jäänud mulle pikaks ajaks lähedaseks inimeseks ja mul ei olnud mingit soovi temast lahti öelda. Nii meie koostöö Allikuga lõppeski veel enne, kui oli alguse saanud. 15 aastat hiljem tuletasin seda lugu Allikule meelde. Ilmselt olid tema suhted Lauristiniga vahepeal muutunud, sest nüüd ta väitis, et ei mäleta niisugust nõudmist. Midagi ei ole teha, kui ta ei mäleta; mulle jäi see aga selgelt meelde.

Muuli versiooni järgi olevat ma tookord Metsakalmistul Alliku peale vihastanud. Ei tea küll,

miks ma pidin vihastama? Oli siis midagi kokku lepitud? Kas keegi kedagi pettis? Me ju õieti ei tundnudki Allikuga teineteist. Kaks peaaegu võhivõõrast meest lihtsalt kompisid teineteist. Sellest välja imeda mingi põhjus eluaegseks vihaks on ikka kuritahtlik väljamõeldis. Muuli on lihtsalt vilets ajakirjanik, kes ei mõista poliitikas midagi muud kui intriigi.

Siinkohal pean meelde tuletama

etteotsa Hagi Šeini. Muuli ei ole mulle seda eluaeg andestanud ja sellepärast ongi tema lood minu kohta nii mürgised ning vihkamist täis.

Ka tänasel päeval arvan, et tegin õigesti, kui Muuli kandidatuurile käe ette panin. Ma ei usu ka praegu, et Muuli riigiteleviisiooni eesotsas oleks midagi paremat saavutanud kui tema juhtimise alla erastatud Rahva Hääles, millest kujunes taasiseiseisvunud Eesti majandusliku, poliitilise ja ajakirjandusliku korruptsiooni silmapaistev postament.

Muuli mängis nohisedes vaid arvutimänge...

Eesti Ekspress kirjeldas Muuli

hakkasid varsti kirjutama, et Muuli läheb televiisiooni juhtima. Muuli käis pintsakuga mõnda aega, läks aga nädalate möödudes tusesemaks ja tusesemaks. „Isamaa“ ei saanud peadirektori äramääramiseks kuidagi hakkama ja Muuli mängis „Postimehe“ Tallinna toimetuses nohisedes arvutimänge.

Toimetusekoridorides räägiti, kui hoolega Kalle Muuli ETV peadirektori kohale asumiseks valmistub. Kuidas tõeliselt professionaalseid uudistesasteid kavandab. Kuidas uute noorte tegijatega arvestab. Hallid ja igavad pidid oma koha pealt julgalt lendama. Siis pani jälle kampsuni selga ja teatas, et 3.

KALLE MUULI MUST MINEVIK: Nooremate lugejate jaoks tuleb üllatusena, et tänapäeval palju sõna võttev ajakirjanik Kalle Muuli töötas oma varasemas elus 1990. aastate keskel käsikäes korruptantidega.

veel üht asjaolu, mis tõenäoliselt määras ühe teise suhte pikaks ajaks. 1992. aasta sügisel valiti Riigikogus juhti Eesti Televisioonile. Peaminister Mart Laar soovis sellele kohale sokutada Kalle Muulit, aga see ei läinud tal korda. Valisime televiisiooni

kandidatuuri kukkumist ETV peadirektori kohalt 11. detsembril 1992. aastal järgmiselt: „Kunagi sügisel ilmus Kalle Muuli järsku inimeste hulka kaherealises ülikonnas ja värskelt lõigatud soenguga. Oli salatseva moega, ütles, et poliitikat enam ei tee. Lehed

detsembril võttis kandidatuuri tagasi. EE kahjuks Kallelt intervjuud ei saanud.“ Muuli olek Õpetajate Lehe peatoimetajaks näitab, et praeguses Eestis polegi ühe toimetuse juhtimine enam probleem. Ei Muulile endale ega tema allikuile.

SAHINAD

Hääled salaja kätte, ja Reformi-asjaga edasi!

Kesknädalani on jõudnud sahinad, et Reformierakonnas liiguvat ringi kiri või juhend või õpetus, mis utsitab linnadest-valdadest valijate hääli kätte saama koduerakonna logo ja muud atribuutikat võimalikult palju varjates. Ehk siis – valijaid pettes.

Reformierakond on lubanud kohalike omavalitsuste valimistel küll oma nime all välja minna, kuid kohapealsete valimisürituste korraldamisel ja valimismeeskondadele jagatakse partei peakontorist soovitusi, et valimismaterjal (voldikud, kaardid, lehed ehk nn valimisnänn) peaks olema võrdlemisi tagasihoidlik ja silmatorkamatu. Seal ei tohiks olla näha reformistide firmavärve kollast-sinist, ei tohi silma hakata erakonna logo – orav. Mitte midagi sellist, mis viitaks ühe või teise kandidaadi või poliitiku tihedamale seosele valitsusparteiga, kes 15 aastat on Eestit valitsenud ja viinud riigi sinna, kus ta parasjagu on, ning rahulolematust kellega kostab siit- ja sealt nurgast üha valjuhäälselt.

Erakond, kes on viimasel ajal sattunud – näib, et endalegi ootamatult – nii meedia kui ka rahva hambusse tõsiste rahastamiskandaalide, aga ka näiteks olematu sotsiaalpoliitika tõttu, näib aru saavat, et oma firmamärgi all valimistele minna oleks suur rumalus.

Niisiis – ettevaatust, lugupeetud valijad! Valimistele on tulemas seltskond, kes eelistab ennast tutvustada valge lehenä, aga pärast valimisi tahab Reformi-asja ikka edasi ajada!

Terane mõte

„See, mis toimub praegu Euroopas, meenutab mulle vägagi 1990. aastaid meie regioonis. Kõik sotsiaalsed näitajad olid siis tugevas languses ning see viis meil poliitiliste väljaastumiste ja revolutsioonideni. Euroopa peab olema väga ettevaatlik.“

Äsja ametisse seatud Venetsueela president Nicolas Maduro hoiatas 2. mail intervjuus Prantsuse ajalehele „Le Monde“, et Euroopat võib ees oodata Lõuna-Ameerika saatus.

“Äraaetud mehed jäetakse maha”

Väike-Maarjast pärit Siret Kotka võitis Võsu teatripubliku südame

Sõidame sumedal kevadõhtul keset põlde ja metsi looklevat Vana-Narva maanteed. Usaldasime seekord GPS-i, mis valis meile sedavõrd idüllilise teekonna.

PRIIT KUTSER
teatrihuvilisest mulk
Tallinnast

Võsu rahvamaja asub nõiduslikult kaunis kohas. Või tundub see nii vaid tallinlase korraaks linnast väljasaamise hetkelise joovastusena? Liivarand, lõhnav männimets, taamal merre vajuv punakaspäike, kõigeselle juures suur valge hoone, kus hakkab toimuma midagi erakordset!

Meid ootab etendus Võsu Rannaklubis

Ennää, pool tundi enne etendust saabub üks vanem härrasmees oma vahva päevinäinud Moskviitšiga ja vuhiseb veel üsna tühja majja sisse. Teatrisse! Eemalt ligineb sirgjooneliselt maja poole seltskond eakaid prouasid, esietendust oma silmaga kaema. Sinisest autost astuvad välja kaunid preilid pealinnast ja seavad sammud klubihoonesse. Korraga oligi saal kihavat rahvast täis.

Kell kaheksa õhtul pidi algama. Saalis hämardus ja spekaakel hakkas pihta. Meie tulime muidugi vaatama Keskerakonna Lääne-Virumaa piirkonna tarmukat ja tegusat juhti Siret Kotkat, kelle jaoks oli see järjekorras juba teine tõsisem lavaline osatäitmine, sedakorda märksa kaalukamas rollis. Siret mängis ettekandjat Kristit, kes edukalt pareeris oma amoraalse ülemuse kõik lähenemiskatsed. Kristit ei saanudki naiste-

kütist elumehe järjekordset ohvrit.

See keeruline inimsuhete maailm!

Kiirelt hargneb laval lahti

komplitseeritud suhetevõrgustik, mille osalisteks on kõlvatu ülemuse eelmised vallutused, kes on siiani oma südame-murdjaga tööalaselt ja muul moel seotud. Huvitaval kombel on ülemus suutnud moodustada enda ümber päris haaremi. Kui naisterahvast mängukann enam huvi ei paku,

heidab ta selle tüdinult kõrvale ja ette võetakse uus. Kuigi näidend ei pretendeeri erilisele sügavusele, provotseerib see ikkagi juurdlema inimlike suhete kireva maailma üle. Hämmastas Võsu Rahva Teatri näitlejate oskuslikkus, hoolimata sellest, et tegu on n-ö külateatriga. Hiljem selgus, et

paljud esinejad olid laval olnud juba aastaid. Võrreldes varasemate etteastetega oli Siret Kotka lavaline areng kindlasti tähelepanuväärne. Tema esitus on sujuvam, rikkalikum ja julgem. Lääne-Virumaal on noor paljutöötav harrastusnäitleja! Oma kohalolekuga oli üritust

tulnud austama ka naaberküla Hundisilma talu peremees Edgar Savisaar. Ja veel tuntud inimesi Tallinnast, kel ümberkaudu suvekodud.

Muide – kõige suurema koguse lilli pälvis justnimelt Siret Kotka. Ju siis publik näitas selgelt, kes oli tema südame sel õhtul endale võitnud.

Fotod: TOOMAS LEPP

RAHVA TEATER:
3. mail toimus Rannaklubis Võsu Rahva Teatri etendus „Äraaetud mehed jäetakse maha“. Näitemängus osalesid Nimrat Kütt, Taimi Samblik, Kaie Talpsepp, Siret Kotka, Eha Sirelbu, Heino Muruvee, Valerik Hoolma. Publiku esireas kõrvuti Edgar Savisaar ja „Virumaa Teataja“ peatoimetaja Aarne Mäe. Autor ja lavastaja Luule Aasmäe Võsult.

Euroopat ähvardab kommunism?

Mis küll toimub Lääne-Euroopaga? Nii küsitakse järjest ägedamini, kuid vastused teevad nõutuks. Pärast Teist maailmasõda kiiresti taastunud öitsvast ja ülejäänud maailmale eeskujuks olnud piirkonnast on vähe järele jäänud.

INDREK VEISERIK

Kuigi lääneeurooplased kõnivad endiselt uhkelt ringi, nautides muu maailmaga võrreldes suhteliselt suuri hüvesid, teavad nende riikide poliitikud, et see ilupilt ei saa enam kaua kesta.

Krugmanil oli ikkagi õigus!

New York Times kirjutas 25. aprillil, kuidas Lõuna-Euroopa riikide kriis jõuab peagi Põhja-Euroopasse. Ajaleht maalib Euroopa majandusest süngi pildi – kõik ölekõrred, isegi Saksamaa, on ära kasutatud, ja nüüd ei hoiu suurt kukkumist tagasi enam miski. Kiidetud kärpekavad pole andnud loodetud tulemusi. Vastupidi, need on tõmmanud majandused veel sügavamasse langusse. Selle tunnustuseks kirjutas *Business Insider*, et kärpe-

kavade pooldajad on saanud mitu olulist tagasilööki – nii Jaapani ja Kreeka kui ka kärpekavade väljatöötajate näol. Nobeli majanduslaureaat Paul Krugman on väitnud, et töötusemäära langust saab vähendada ainult „stiimuliga“.

Business Insider peatoimetaja Henry Blodgeti arvates võib öelda, et tegelikult oligi Krugmanil õigus. Euroopat see tõdemus paraku enam ei aita, sest on liiga hilja!

Euroopa Parlamendi konservatiivist liige, britt Nigel Farage tunnistas hiljuti, et tõenäoliselt eurot ei lõpeta mitte majandus, vaid täiemahuline vägivaldne Vahemere-äärses regioonis toimuv revolutsioon, mis tegelikult on tema sõnul nii mittevajalik. Farage hoiatas inimesi, kel on Euroopa pankades raha, see kiiremas korras välja võtta, sest kui „katasroofi järgmine faas kätte jõuab, tulevad nad teie raha järele“.

1. MAI 2013 TAANIS: Foto, mille üks sealviibiv eestlane oli Facebooki üles riputanud. Vasakpoolsed erakonnad, sh kommunistlikud, on heoluriikides, eriti Skandinaavias, ikka omanud tasakaalustavat mõju räägele ja karistamatule liberalistlikule parempoolsusele. Tulemuseks on solidaarsus ja ühiskond, kuhu eestlasedki põgenevad.

Kreeka ees, Euroopa järel

Tagantjärele mõeldes oli Kreeka pankrot Euroopa demokraatiale märgilise tähendusega.

Bill Frezza kirjutas ajakirjas *Forbes* 2011. aasta juulis, et Kreekale tuleb võimaldada

seda, mida nad ammu on ihaldanud – kommunismi pöördumist. „Kui te ei taha, et tõeline nakkus edasi kandub, mille all ma pean silmas usku, justkui sa võiksid rohkem tarbida kui toodad, jätke Kreeka kreeklastele, ja las pankurid saavad omad vopsud,“

kirjutas Frezza. „Las kreeklastel saada selle, mida paljud neist on nõudnud peaaegu sajandi. Las nad saavad kommunismi,“ toonitas Frezza.

Vähem kui kaks aastat hiljem võib sama küsimust laiendada tervele Lääne-Euroopale. Sest tulevased revolutsioonid heolupettuse mulli lennanud Lääne-Euroopa riikides, mida paljud ennustavad, just viivadki kommunismini ja diktaatorlike valitsejate naasmiseni.

Eeldused kommunismitondi sissepugemiseks lääneriikide naha vahele tekkisid siinkirjutaja hinnangul peagi pärast NSV Liidu lagunemist. Ühe olulise vastase kadudes kaotas Lääne-Euroopa oma motivatsiooni ja eesmärgipärasuse, mis tema meeli üle 50 aasta ärkvel ja pidevas töös oli hoidnud. N. Liidu lagunemise järel jätkati süüdimatult elamist õndsas Teise maailmasõja järgses fluidumis. Sellest näivusest sai Läänele kaev, kuhu kukkudes tuleb peagi hakata vaatama tulle uue diktatuuriga.

Kultuurikogu: kultuurist ja poliitikast

Ettekanne Keskerakonna kultuurikogu konverentsil „Kultuuripoliitika mõttekoda“ 13. aprillil 2013

ENN EESMAA

Riigikogu väliskomisjoni aseesimees, Keskerakonna aseesimees, endine kultuuriajakirjanik

Isegi kui eeldada, et töö tegi ahvist inimese, sai inimesest inimlik olend ennekõike ikkagi empaatia ja kultuuri toel. Tänu eestlaste kultuurihuvile ja lugemisoskusele olime valmis, vaatamata kõigele ja kõigile, saama hingelt vabaks rahvaks oma maalapil, millel oma võimu harrastasid paljude, vahel koguni üldtunnustatud kultuuriga rahvaste esindajad.

Tänu hingesuurusele

suutsime vajadusel ka relva jõul kaitsta oma maad ja seista kõigi loogikate kiuste eestlaste riigi sõltumatuse eest. Kõledatel nõukogulikel okupatsioonaaastatel aitasid meil hingetalve üle elada ja ikkagi meie moodi olla kultuurijanu ja koorilauluharrastus, mis kultureeris kindla järjepidevusega üldlaulupidudel, kus igaüks meist teadis, milliste laulude pärast iga kolmas eestlane laulukaare alla tegelikult tuli. Ühe laulu ajal pidid koos rahvaga püsti tõusma koguni toonased esiseltsimehed.

Statistikaameti äsjaavaldatud andmeil on tänagi eestlaste lemmik-kultuuriharrastuseks koorilaul, millega tegeleb pidevalt üle neljakümne tuhande inimese. Laulukoor on Eestis 1423 ja rahvatantsurühmi 1373. Seda on meeldiv ja julgustav teada, sest üldmuljena pressib peale kartus, et Eestimaa on vallutanud pealiskaudne meelelahutus, mis tõsisema kultuuri harrastajaid agressiivselt ahistab.

Välismaalastele kuuluvais kommentstelekanaleis kultuurisaated praktiliselt puuduvad, nende motoks on kuulutatud – *rohkem meelelahutust ja mängu!*, kus raha ja tuntu jagatakse. Vaataksin hoopis rohkem sellist kanalit, mille deviisiks oleks – *vähem meelelahutust ja rohkem elu ning selle analüüsi!*

Ärgem unustagem neid aegu,

mil telesaates tehti ajalugu ning kutsuti Rahvarinde loomisele. Ajad ja kombad on meil kiiresti muutunud. Nägin kümnekonna aasta eest ekraanile poliitikalava eelistades meedia kolletumistendentsi üsna täpselt ette, kuid ei suutnud karta, et muudatused pealispinduse poole on sedavõrd kiired.

Meeldivat konkurentsi kultuurisaadetele Eesti Televisioonis pakub täna vaid Tallinna TV, mille programmivalik on lähemal ja poliiteelarvamustest vabal süvenemisel üllatavalt rikkalik. Loomulikult on noore telekanali mõnelgi tegijal veel küllaga kasvuruumi, kuid soov korral ja kindlameelse programmpoliitika suunamisel võib loota, et Tallinna TV vaatajakondjõudsalt kasvama hakkab – peamiselt just kom-

mertskanalite roosamannas pettunute arvel. Probleeme sisaldavat ja lahendamist vajavat on meie kultuurimaastikul ohtrasti. Neile ja nende lahendamise ideedele oleme järjekindlalt osutanud Keskerakonna programmilistes dokumentides, ning ka eraldi ja detailsemalt kõigis valimiseelsetes aruteludes ja seisukohavõttudes.

Pisut rohkem kui aasta eest

tegin avalikus telesaates tollaste tõsiste probleemide aruteluks ja võimalike lahenduste otsimiseks ettepaneku kaaluda Eesti kultuurikongressi kokku kutsumise vajadust. Ei saaks öelda, et Keskerakonna esindaja poolt välja öeldud mõte otsekohe paljudele omaks sai, kuid olen arvamusel, et äsjane loomeliitude kunagise ühispleenumi kordusüritus täitis vähemalt veidi ja osaliselt samu eesmärke, mida toona ettepanekut tehes silmas pidasin. Eestlastega on ju ikkani, et kui süda valutab, siis tuleb laulda, veel parem on aga silmast silma rääkides kõik, mis südame valutama ajab, otsesõnu välja öelda.

Sellele viitasid paljud sõnavõtjad ka äsjamainitud loomeliitude ühispleenumi korduskogunemisel, mis oma kirgliku tooni ja väljaütlemiste otsekohesusega tõi vanematele inimestele veerandsajandi taguse sügava tunde uuesti südamesse. Ometi on nüüd ju aeg hoopis teine, võimalused, vaatamata majandussurutisele, mõõtmalt suuremad ja, mis peamine, neid võimalusi plaanide ja koordineerime meie ise, mitte kompartei ideoloogiasekretärid või neile allunud keskkomitee osakonnajuhatajad.

Miks siis ikkagi hing valutab,

kui suu laulab? Miks tänagi on veel pildil midagi viltu või koguni valesti? Riigis, kus statistiliselt on elu palju etem kui tegelikult; riigis, millest kogu maailmale näib, et Eestit võib ja tasub kadestada?

Jumala eest, olukord meenutab vägisi mõnekümne aasta tagust nõukogude aega. Suur vahe on aga selles, et toona tunnetas piiri näilise heaolu ja tegeliku puudulikkuse vahel täpselt ja tänasest palju teravamalt iga inimene. Olukorra süvaanalüüs võtaks isegi teadlastel rohkem kui ühe päeva elust, kuid selle tööga tuleks järjepidevalt tegelda.

Loodan, et Keskerakonna kultuurikogu annab sellesse protsessi oma jõukohase panuse. Abi on hädavajalik, sest paljude arvates on kultuuripoliitika Eestis ebapiisav, mõne arvates aga puudub hoopis, kuigi kultuuriministrid on pea-aegu eranditult esindanud Reformierakonda, kelle nägu meie tänane riik ju tegelikult kõigis oma ilminguis, nii heas kui ka halvas, ongi.

Riigikogus tegeleb kultuuriküsimustega

haridusteemade kõrval ja sage-li ka varjus kultuurikomisjon. Süvenesin nende viimase aasta tegevusstatistikasse ja avastas, et kultuuriteemasid analüüsiti selles komisjonis üllatavalt vähe.

Viimane riiklikult olulise tähtsusega kultuuriküsimuse arutelu Riigikogu suures saalis toimus jaanuaris 2011. Toona mõtiskleti ja vaieldi kultuuripärandi kaitse teemal – otsust, nagu tavaliselt, vastu ei võetud. Teema oli ju kindlasti oluline, kuid ootaks ka kultuuripoliitika kujundamise ja sihtide seadmise arutelu. Midagi sellisarnast, mida teeme näiteks Eesti välispoliitikat analüüsivate üldarutelude ajal Riigikogus.

Kui kultuurikomisjoni teemaderingist haridusküsimused välja jätta, pole viimase aasta jooksul käsitletud, veel vähem menetletud, kultuuriteemade ring kuigi lai. Loomulikult menetleti ja vaieldi riigieelarves Kultuuriministeeriumi puudutavaid ridu ja näitajaid, millest üheks olulisemaks oli kahtlemata riigieelarvest palka saavate kultuuritöötajate võimalik palgatõus keskmiselt viie protsendi võrra.

Käesoleva aasta algul

algas meediateenuste seaduse muutmise eelnõu menetlus, mis looks vastuvõtmise korral meedia sõltumatu regulaatorasutuse õigusliku regulatsiooni ja tagaks

hal-dusliku korralduse, mis oleks vastavuses Euroopa Liidu ja Euroopa Nõukogu põhimõtete meediateenuste valdkonnas ning arvestaks Eesti meediateenuste-turu viimaste aastate arenguga. Sõltumatu regulaatorasutuse ülesanded antaks seadusemuudatuse mõtte kohaselt Tehnilise Järelevalve Ametile. Eelnõuga tahetakse täiendada ka meediateenuste seaduse täitmise järelevalvega seonduvaid sätteid. Kuigi paljudele võib see teema näida kultuuri igapäevateemadest pisut eemal seisvana, on küsimuse tõstatamine ja probleemi lahendamine siiski oluline. Asi on selles, et Eesti on ainuke riik EL-is, kus meediateenuste korraldamiseks ja järelevalveks pole eraldiseisvat struktuuri. Vaevast ja kõik teised eksivad, meie aga oleme õigel teel.

Veebruaris arutas kultuurikomisjon Eestis paljude probleemide käes vaevleva

filmivaldkonna arengut.

Räägiti ja vaieldi filmivaldkonna esindajate koostatud Eesti filmi arengusuundade üle, mis saavad sihtasutuse Eesti Filmi Instituut edasise töö aluseks.

Juttu oli ka kahest konsensuslikust kandidaadist Eesti Filmi Instituudi juhatuse liikme kohale. Tihedamaks suhtlemiseks kultuuriministri ja filmivaldkonna esindusorganisatsioonide vahel peaks abi olema sihtasutuse Eesti Filmi Instituut nõukogust.

Muudatuse eesmärgiks on parandada esitajate sotsiaalset olukorda, võttes arvesse, et üha rohkem esitajaid alustab oma karjääri väga noorelt, mistõttu ei kaitse praegune tähtaegteoste esitajate kogu elu vältel ning esitaja sissetulek elu lõpupoole kahaneb. Saavutamaks tasakaalu plaadifirmade ja põhiesitajate kasumi ning kõrvalesitajate sotsiaalsete vajaduste vahel, hõlmavad direktiivi muudatused ka teatavaid täiendavaid meetmeid. Eelnõu on tänaseks läbinud esimese lugemise täiskogus.

Riigikogus on

esimese lugemise läbinud ka oluline

muuseumiseaduse eelnõu.

Selle üldine eesmärk on tagada Eesti muuseumide kestlik areng ja paremini siduda muuseumides leiduv ajalooline teadmus tänase ühiskonna vajadustega. Eelnõus kehtestatakse muuseumi tegevuse ja muuseumikogu korralduse alused ning rahvusvahelise näituse omanikule tehtud kahju riigi poolt hüvitamise tingimused.

Arutelu käigus toodi esile, et eelnõu vajaks täpsustamist mitmete mõistete osas. Isegi sellised valdkondlikud põhimõisted nagu *muuseum*, *kultuuriväärtus* ja *teaduskollektsioon* on jäänud eelnõus sõnastamata. Eelnõu ei kajasta külgivõrd munitispaalmuuseumi, õiguslik-avalikke muuseumi ega eramuuseumi, kui need pole muuseumide infosüsteemiga liitunud või ei kasuta riigile kuuluvat muuseumikogu.

Lahendamata või ebatäpselt formuleeritud küsimusi on teisigi, mis menetluse käigus ilmingimata tuleb sobival lõpptulemuse nimel selgeks vaielda. Riigikogus on hiljuti toimunud ka tulevikumuuseumi teemaline väitlus, mida võib põhjendatult käsitleda

menetluses oleva muuseumiseaduse avaliku aruteluna. Riigikogu välis- ja kultuurikomisjon arutasid koos

Aasia keelte ja kultuuri õppe küsimusi.

Teema on oluline üsna mitme kandi pealt. Teadupärast on ju meie haridussüsteemis Aasia-suunaline koolitus puudulik. Väliskomisjoni soovitudele tuginedes on kinnitatud Eesti valitsuse Aasia programm, sest vajame Aasia-eksperthe õige mitmes valdkonnas, kultuuriteemad kaasa arvatud.

Ülikoolide vahelises tegevuses tasuks tõsiselt kaaluda ühise Aasia uurimiskeskuse loomist. Ühiskoosolekust osa võtnud ja seal kõnelnud erakorraline ja täievoliline suursaadik Kagu-Aasia riikides Andres Unga kinnitas ka Välisministeeriumi huvi Aasia-eksperthe koolitamise vastu. Täna käib Eesti esindajate suhtlus Aasia riikides kolmanda, peamiselt inglise keele vahendusel.

Olen seda korduvalt oma töölahtetustes Riigikogu esindades isegi kogenud, märgates, kui meeldiv üllatus ja sellest tulenev eriline südamlikkus on kohtumistel maad võtnud juhul, kui meid on abistanud kohalikku, näiteks jaapani või hiina keelt tundev Eesti ekspert.

Kuigi, veelkord silmas pidades, et Riigikogu kultuurikomisjon tegeleb otseselt kultuuri puudutavate teemade kõrval ennekõike hariduse, aga ka teaduse ja spordi temaatikaga, tuleb paraku nentida, et kultuuri mitmetahulisi probleemide, eriti selle alati rahaning vahel ka ideedepuuduse all kannatava valdkonna eri tegevusalade sügavam analüüsi, ennekõike aga sihtide ja nende saavutamiseks konkreetsete plaanide seadmist on kultuurikomisjon üllatavalt vähe harrastanud. Otsekui oleks kultuurielus kõik paigas ja korras.

Aga ei ole ju!

Loodan kultuurikogu sõnavõttudes kuulda konkreetseid teemaettepanekuid, mida meie fraktsiooni esindajad Riigikogu kultuurikomisjonis Mailis Reps ja Aadu Must saaks oma tööd planeerides loominguiliselt ära kasutada ning kultuurikomisjoni tegevust mõttekamaks ja aktiivsemaks muuta.

Omalt poolt soovitan kultuurikomisjoni istungeile aeg-ajalt kutsuda Eesti loomeliitude esindajaid, kellel on kindlasti mõndagi öelda, veel rohkem aga poliitikutega koos mõelda, millist kultuuriteed rahvas homme ja ülehommega astuda võiks ja astuma peaks.

Ega maailm pole täna selgem ja helgem, kui papa Jannseni päevil. Pealegi pole paljude arvates kultuuri meie ümber ja sees kunagi liiga palju. Pigem ja kahjuks hoopis vähem, kui see meile inimeste ja rahvana kasulik on.

Tallinn 10130
Toom-Rüütli 3/5
www.kesknadal.ee

Noored peaksid saama oma riigis peremeesteks

Olin Rahvarindes asutamiskongressist kuni selle organisatsiooni lõpetamiseni. Loode-Tallinna eestseisuse liige, eestvedaja töökohas. Tuttavad paigad olid Uus tänav 28 ärklikorras (Rahvarinde staap – Toim.) ja Vana-Viru 12 ööpäevane valvetuba. Koos rublaga saadeti mind pensionile – tollasele ülemusele oli minu aktiivsus Rahvarindes vastukarva.

EINAR LEPP
vaatleja

Ülemuse järeltulija kutsus mind küll hiljem tööle tagasi, kuid olin juba hõivatud oma suvekoduga ja aastaringne töö kivimajas enam ei sobinud. Olengi nüüd aktiivsest poliitikast ja majandustegevusest üle 20 aasta eemal olnud. See aga ei takista ümbritsevat lah-tiste silmadega tajuda. Lah-kaksingi siis omast seisukohast lähtudes noorsooprobleemi. Kellele minu seisukoht ei meeldi, vaielgu vastu. Arutelu viib elu edasi!

Iseseisvumise järel

(minule oli see taasiseseisvumine) terendus Eesti noortele lääneriikide elatustase, mis tuli saavutada sprinteritempos ja vahendeid valimata. Ei jagunud mõistust aru saada, et riigi ja elanike püsiv heaolu sõltub riigis toodetava väärtusest, ekspordi-impordi suhtest. Tootmisvahendite vanarauaks müümisest laekunud välisvaluuta andis tulu vähestele, riigile vist hoopis vähe.

Läänest pärit sõprade kaasabil likvideerisid tollased „pumba juures olijad“ Eesti tööstuse. Kadusid „Ilmarine“, „Volta“, Masinatehas, Ekskavaatoritehas, „Dvigatel“, „Baltijets“ jmt. Sama rada läksid elektroonika-, tekstiili-, jalatsi- ja plastitööstus. Kadus vajadus kvalifitseeritud töötajate järele. Mõned oskustöölised võisid õppida uue eriala. Tekkis ka hulk oskusteta ehitusöölisi.

Nõrgemad leidsid lohutust alkoholist ja narkootikumidest

– nemad tööturule ei naasegi. Lõhutud perekonnad ei suuda ka korralikult lapsi kasvatada. „Keskmine“ keskkooli lõpu-klassi poiss pole kordagi haamriga sõrme peale löönud. Tootvale tööle? Oh ei! Tema peab ennast intelligendiks. Mida kõrgkoolis õppida, see pole tal ka veel päris selge. Füüsiliselt ei kõlba selline noormees aga ajateenijaks; ega ta sinnagi eriti kipu.

Realistlikumad

on need noored, kes põhikooli järel lähevad kutseõppesse. Ka nemad võivad hiljem kõrgkoolis õppida, siis juba teadlikult eriala valides. Maanoortel on veel säilinud side oma juurtega, käed varakult mullased ja õlised. Kolmanda grupi moodustavad noored, kes piirduvad põhikooliga või ei lõpeta sedagi. Nendel puudub tööoskus, veel enam tööharjumus. Palka aga küsivad – kaks tonni! Kelle huviorbiiti nemad küll peaksid kuuluma?

Tütarlapsi

tuleks õpetada ema olema, meil õpetatakse neid emaks mitte saama. Juba algklassides selgitatakse kondoomi kasutamist, abort pole harv nähtus. Kurb on näha tänaval teismelisi tüdrukuid poolpalja alakehaga, sigarett hambus. Kas neist saavad elujõuliste laste emad, Eesti elu edendajad? Paljud neist kipuvad hoopis heaoluriikidesse lapsehoidjaks või nõudepesijaks. Kuid ka see üle-jõu-elamise heaolumull kipub pauguga lõhkema juba kogu Euroopas. Kurb on ka vaadata, kui väikese

lapsega noor isa viskab bussi sisenedes suitseva koni maha.

Oleme kui moonakad,

kes otsivad mõnusamat mõisa. Ja ega see meie omaks peetud „mõis“ nii väga meie oma enam olegi. Mõisahärrad on tulnud kaugelt ja kõrgelt ning on omade tavadege. Milleks kasumit siia investeerida, kui selle võib maksuvabalt välja toimetada? Kui moonakad hakkavad palka küsima, võib tootmise Hiinasse üle viia – eks elage töötü abirahast!

Meedia propageerib iidol-kultust. Mõnigi iidol, kes noortel vere vemmeldama paneb, on tegelikult piiratud silmaringi ja vähese haridusega. Ei märka aga saateid ega artikleid, mis populariseeriks reaalseid ja majanduses vajalikke erialasid.

Eesti raietöölised ja traktoristid siiski võistlevad piirkondlikel ja rahvusvahelistel võistlustel üsna edukalt; see kajastub ainult Maalehes.

Räägitakse Tiigrihüppest.

Kesktaasel IT-poisse kohtame kõikjal, üksikuid „patsiga poisse“ on märganud ka väljaspool, aga kõrgtasemel spetsialiste peame mujalt hankima. Meie kesktaasel keevitajad lähevad Soome ehitustööliseks, aga siinsesse laevaehitustusse tuuakse keevitajaid Ukrainast. Kas nemad on siis meie noortest andekamad ja töökamad?

Tööstus pakub tööd turundusinsenerile, kelle ülesandeks potentsiaalsele ostjale kaela määrada importkaupa. Tootmisinsenerile, kes vajalikku kaupa valmistaks, tööd pak-kuda pole. Kas lähemegi viie rikkama riigi sekka oma nigela tootmisbaasiga?

Meie noorpoliitikut

elukäigust torkab silma, et

paljudel on olnud esimeseks töökohaks nõuniku ametikoht. Riigiametnikku nõustab kooli-pingist tulnud nooruk, kel pole mingit majanduskogemust! Parteid kergitavad neid edasi juhtivatele ametikohtadele, seaduseandjateni välja. Sealgi vajutavad nad nuppu kardinali(de) näpunäitel. Neil on meeles, et uue noorpoliitiku lavalekeritamiseks piisab üheksast kuust!

Meil on Noored Kotkad, Kootütred, gaidid, skaudid. Need organisatsioonid peaks kasvatama isamaalisust, õpetama eluks vajalikke oskusi, aitama meeldivalt aega viita. Kui suur osa meie noortest kuulub nendes? Millegipärast on märganud küll Kaitseliidu tegevus, sellele järelkasvu aga ei propageerita. Kõrgematel ametnikel peaks olema soovitatavalt reserv-sõjaväelase auaste. Ehk oleks see mingi stiimul noortele?

Kahtlen, kas venekeelsetes koolides

õpetatakse ajalugu ausalt. Ka eesti keelde suhtutakse seal tõrjuvalt. Ei ole kuulnud organisatsioonidest, mis peaks neis koolides kodanikutunnet kasvatama. Seadustega seda ei tekita! Ka igapäevane elu ei sunni neid eesti keelt kasutama. Teenindusettevõtetes tuleb tihti ennast arusaadavaks teha hoopis vene keeles. Keeleinspeksioon on meil nagu olematu.

Vahetusõpilane Sak-samaalt sai kuue kuuga suhtluseks vajaliku eesti keele selgeks ja

hiljem oli kodumaal edukas rahvusvahelisel õpilaste tõlke-võistlusel. Ka hoopis teisest keeleruumist jaapanlane õppis lühikese ajaga eesti keeles suhtlema. Väga meeldiv!

Tõele au andes –

ühissõidukis pakuvad eakale istet rohkem venelased kui eestlased. Sõbralik naeratus, „palun“, „tänan“ (südamlikumalt „aitäh“) on inimeste suhtluse-arsenalist kadunud. Ustest väljumise-sisenemise „kultuuriks“ on trügimine. Vähe on härra-

sid, kes daamile eesõigust pakuvad.

ETV telesaade „Püramiidi tipus“ näitab, et meil siiski on andekaid ja töökaid inimesi. „Rakett 69“ ergutab tippu pürgijaid. Tore! Rohkem oleks vaja noortele suupäraselt serveerida Eesti majanduse vajadusi ja võimalusi, tagamaks inimväärne elu.

Saagem ometi oma riigi pere-meesteks!
Mõelge sellele, noored!

RR RAHVARINDE MUSEUM

ÜLESKUTSE
Rahvarinde Muuseumi eksponaatide kogumiseks

Rahvarinde asutamisest saab tänavu 25 aastat. Selle puhul oktoobrikuus avatav Rahvarinde Muuseum ootab mineviku jäädvustamiseks ajaloolisi esemeid.

Nii mõnigi kord võib kummutis vedelev plakat või kuuri unustatud tolmune vatijope olla seotud Rahvarinde oluliste sündmustega. Ära unustatud vana on tegelikkuses ajalooline väärtus.

Nüüd on võimalus igal ühel kaasa aidata huvitava ekspositsiooni loomisele. OODATUD ON PLAKATID, RIIDED, LIPUD, TEHNIKASEADMED, TÕÖRIISTAD, MEENED, HARULDASED RAAMATUD JNE.

Täiendav info telefonil 645 7219/50 70 349
Helen Lausma-Saar või e-posti aadressil Helen.Lausma-Saar@tallinnlv.ee

„Eestil läheb hästi!“

"Maa tuleb täita lastega ja lastelaste-lastega!" – see oli üks poliitilise lullilöömise aegsetest propagandafrasidest eesti rahva uimastamiseks. Nüüd siis ongi lapsi tekkinud juba niivõrd rohkesti, et neist paljudel on kohud tühjad, Eesti rahvaarv aga "uute võimaluste" ja "euroopalike väärtuste" tulemusel kahenenud rohkem kui sõjaajal ja küüditamiste läbi ühtekokku. Kuna "Eestil läheb hästi", on hakatud koole kinni panema, õpetajaid palgaga nõokima jne.

Riigil pole ju vajagi teadmiste või kindlakskujunenud maailmavaatega inimesi – etteotsa kõlbavad ka diletandid ja profaanid, poliitilised seiklejad, õigel ajal õigel poolel olijad, erakondlikud "rändrüütliid". Milleks veel haritus, asjatundlikkus, kutsesobivus, patriotism jm ajast-arust mõisted? Kõige tähtsam on ikkagi see, et sul oleks kõiketeadja näoilme ees, et kätega vehkides oskad oma arvamust mitte üksnes enda teada hoida – arva siis kas või seda, et kaks korda kaks on 3,14! Sellest siis ka need lõputud nn arvamusiidrid ja -kujundajad, nõunikud, suhtekorraldajad jm tegelinskid endisaegsete politrukkide, partorgide ja komsorgide asemel. "Ükskord võidame niikuinii!" kuulutas Heinz Valk.

Ja kas Eesti Rahva Muuseumi (ERM) uue grandioosse ehitise püstitamisest tuleb aru saada niimoodi, et mitte väga kauges tulevikus saab ka eesti rahvast samasugune „museaal“ nagu seda juba praegu on vadjalased, liivlased, vepslased, isurid, karjalased?

Mart Niklus, Tartu

Tallinnlanna tänab

Vaoshoitus on eestlastele üldomane nii oma röömude kui ka murede kajastamisel. Kui eesti inimene saadab lehehoimetusse kirja, siis on enamasti ikka selle ajendanud mingi eriline hingeliigutus.

Kesknädalale kirjutas pensionär **Leelo Valdma**: „Olen väga tänulik Tallinna linnavalitsusele eesotsas linnapea E. Savisaarega selle eest, et sundüürnikele ehitati munitsipaalmajad. Mina kui sundüürnik sain 2008. a korteri Erika tn 13A. Kahjuks jäin üksinda, kui elukaaslane 2010. a suri. Küll on probleeme meil, vanuritel. Pensioni ei saa valitsus tõsta, vaatamata lubadustele, sest vaja on abistada vaeseid kreeklasi ja teisi riike. Olen „Kesknädala“ tellija ja Tallinna Televisiooni vaataja – kiidan neid rahvale suunatud kirjutiste ja saadete eest. Suur tänu Keskerakonnale ja tema fraktsioonile Riigikogus!“

Auto- ja bussisõidust

Anekdoot

Vanad sõbrad tallinlane Konstantin ja tartlane Taavi kohtuvad Tallinna autoparklas.

Taavi: „Tere, vana semu! Vaatan ja imestan: sina sõidad pealinna ringi oma isikliku autoga ja raiskad raha bensiinile, kuigi teil bussisõit ju prii ja teed pidavat siin olema hirmus auklikud.“

Konstantin: „Rõõm sind näha! (Häält tasandades.) Meil on siin nii, et kui oskad oma auto õigesti mõnda teeauku rihtida ja tuvastatakse, et auto vajab remonti, siis linnavalitsus plekib kinni... Bussis sõitmise eest ei saa aga sentigi. Nüüd on ainuke mure, et kas ikka õigesti rihid. Närv on ju sees...“

Taavi: „Teid, tallinlasi, hellitatakse nii ära, et ... Peagi hakatakse teile vist ka bussiga sõitmise eest maksma?“

H. Kukk, Tartu

Üks rohketest kommentaaridest

Andres Raidi kirjutisele „Enne jäägu pärand saamata, kui vanur hooldamata! See ei käinud loomulikult fraasi autori Taavi Rõivase enda kohta“ (Delfi 30. aprillil), mis on reageering 29. aprilli Eesti Päevalehes ilmunud Külli-Riin Tigassoni intervjuule sotsiaalministriiga „Taavi Rõivas: pigem jäägu pärand saamata kui vananimene hooldamata“.

valimisplatvorm

30.04.2013 16:11

Miks võtta vaid korterid?

Kuidas sai refist ministril ometi märkamata jääda, et iga pensionär sisaldab veel väärtuslikke siseelundeid, kondimassi ja juukseid parukate tegemiseks. Rasva osas seebitootmiseks ma pole kindel, kas seda enam on. Aga näiteks siga kasutatakse praktiliselt 100% ära, miks siis pensionäri ei saa. Kõik see aitaks riigil kulutusi optimeerida ja eelarvet tasakaalus hoida.

Ja inimkatseteks rahvusvahelistele ravimifirmadele võiks ju ka pakkuda. Mitte ainult pensionäre, vaid üldse kõiki. Eestlane peaks olema ülihuvitatav katseobjekt. Kui ta juba alla 300€ kuusissetulekule vastu peab, siis mingi katkiviirus on talle nagu nohu.

Andres Sõber juhib korvpalli Viru-Nigulast

Kesknädalat tabas üllatusena teadasaamine, et tuntud korvpallikorüfee ja tunnustatud sporditegelane, Rakvere „Tarva“ peatreener Andres Sõber ei ela Tallinnas ega isegi mitte enam Rakveres, vaid hoopiski Viru-Nigulas! Ajasime korvpallihooaja lõpu puhul temaga pisut juttu – maaelust, poliitikast ja muidugi spordist.

Mis ajast elate nii väikeses asulas Lääne-Virumaal nagu Viru-Nigula? Millega see koht paelus?

Oleme abikaasa Hellega Viru-Nigulasse juba umbes aasta-jagu ametlikult sisse kirjutatud. Abikaasa on siin kasvanud ja me sättisime ennast nüüd siia elama. Maja ja kasvuhooone, mida muud ikka vaja.

Kolmanda koha mängus Eesti korvpallimeistri-võistlustel kohtub Rakvere „Tarvas“ Rapla meeskonnaga. Kui oleksite vaid

alla liikuda.

Korvpallitreeneri elukutse on väga närvesööv...

Iga ameti pidamine sööb närve! Tänapäeval eriti. Kontoris või vallas või ole sa minister – igal pool pead tubli olema.

Aga nii mõnegi treeneri tervis ei pea pingele vastu. Kuidas maandate tööstressi? Kas pole veel tahtmist treeneriametit maha panna?

Praegu on kevad ja hooaeg

teeaigu sisse. Ehitada spordisaal, kus seda pole.

Mida vaja, seda teha. Ma ikka räägin, et nõukogude ajal olid paljud asjad hästi, sest lastel oli tegemist. Nüüd on hinnad nii kõrged, et kui tahad last kuhugi ringi viia või paned ta mingi spordialaga tegelema, siis isa-ema peavad maja maha müüma.

Mis Eesti poliitikas peaks muutuma, et rahva tuju rõõmsamaks läheks?

Karm küsimus. Aga mina vaatan ikka korvpalli järgi: meeskond on kümme meest, kaheksa saavad hästi hakkama, aga sa pead vaatama, et kaks viimast omadega jänni ei jääks, et nende tuju pahaks ei läheks. Riigis on ju ka rikkamad ja vaesemad kohad, ja riik peab ka vaatama, et kogu

MEES, KES JÕUAB PALJU: Korvpallitreener Andres Sõber koos kaasaga Rakvere linnaapea tänavusel vabariigi aastapäeva vastuvõtul Aqva SPA Hotelli uues majas.

pealtvaataja, kas hoiaksite põialt Rakverele või Raplale, kus olete käinud koolis?

Vastus on – Rakvere. Olen küll kolm aastat Raplas koolis käinud, aga kodune koht on ikka Rakvere. Viru-Nigulast on Rakverre 20 kilomeetrit, umbes nagu Tallinnast Kohilasse. Tööpäeviti tuleb oma paar korda päevas seda maad sõita.

Millal tuleb Eesti korvpallikoondisesse üks pikk ja võimas tsentrimängija, kes teeks korvi all vastastele tuule alla, mida spordifännid aastaid oodanud on? Kas pikad poisid on eestlaste seast kadunud?

Ega mina neist väga pikkadest väga vaimustatud ei ole. Tänapäevases korvpallis pole neid enam vaja. Mäng on muutunud kiireks ja võimsaks, ideaalne pikkus on 1.95 kuni 2.05. Head mängumehed Euroopa tasemel on meil Kristjan Kangur ja Janar Talts, ja ongi vaja, et oleks häid ja andekaid mängijaid, mitte pikki mehi. Pikal on ju raske ühe otsa alt teise otsa

lõppemas. Muidugi on raske. Treener, see tähendab olla õpetaja, pedagoog selle sõna parimas tähenduses. See on eelkõige töö inimestega, mis võtab meeletult energiat. Kuid ametivahetusele pole ma kunagi mõelnud.

Kas peale korvpalli mingisugust muud spordiala ka fännate?

Mulle meeldivad alati sportmängud. Nendega on nagu elus – pead arvestama teistega. Individuaalalal pead ainult iseendaga arvestama, selles mõttes on sportmängud empaatilisemad. Ise jälgin peaaegu kõiki sportmänge nii maailma ja Euroopa kui ka loomulikult Eesti tasemel.

Kohalike omavalitsuste valimised on tulemas. Teie kandideerite Keskerakonna nimekirjas Viru-Nigula vallas. Mida tuleks teie arvates maaelu jaoks teha, et inimeste elu kergemaks läheks?

Ma pole mingi kõva poliitikamees kunagi olnud, aga eks see ole sama vinnaga nagu korvpallis ja spordis laiemaltki. Kõige tähtsam on ausalt oma asja ajada. Asfalt

meeskond edasi läheks ja osa jänni ei jääks. Et käi Ida-Virumaal ka, mitte ainult Tartu ja Tallinna vahet.

Kas olete rohkem kroonimees või euro-mees?

Kadunud sõber ütles mulle kord: mees – iga ajaga tuleb kaasas käia! Tähtis on, et meie asjad siin hästi lähevad, olgu rubla või mark, kroon või euro.

Mida teha, et noored Eestimaalt päris laiali ei jookseks?

Midagi pole vaja teha! Asja tuleb rahulikult edasi ajada. Pole mõtet nutta. Noor läheb Viru-Nigulast Austraaliasse – küll ta tuleb tagasi. Küll need pensionärid tulevad ka Floridast tagasi, kui meil siin elu korralikult minema hakkab. Ise elasin ka Soomes kümme aastat. Pole häda midagi.

Kas koduaias meeldib rassistid? On teil mingi lemmik-töö – näiteks puudelõhkumine või...?

Riisun. Ja tegelen kolme koeraga. Pluss abikaasaga.

Küsid
Urmi Reinde, Indrek Veiserik

TALLINNA TV 13. – 19. mail

ESMASPÄEV, 13.05

06:00 TÄNA. Nädala kokkuvõte*
06:15 Aleksei Turovski lood*
06:45 Kraamikaamera 9/10*
07:15 Pühapäevatee*
08:15 Pärast tunde*
08:45 TÄNA. Nädala kokkuvõte*
09:00 Teeme ise*
09:25 Kultuurimeeter. Veljo Tormis Suure-Jaani festivalil*
09:55 Roheline Tallinn*
10:25 TÄNA. Nädala kokkuvõte*
10:40 Aleksei Turovski lood*
11:10 Kraamikaamera 9/10*
11:40 Pärast tunde*
12:10 Teeme ise*
12:35 Kultuurimeeter. Veljo Tormis Suure-Jaani festivalil*
13:05 Roheline Tallinn*
13:35 EMV Kümnes tantsus 2013*
14:00 Pühapäevatee*
15:00 OTSE: Ülekanne Riigikogust
17:15 Draamaseriaal. Armuleek TÄNA. Uudised*
18:00 Kaming suun - TTVs tulekul...
18:15 Draamaseriaal. Keelatud armastus. Otse südamesse*
19:00 TÄNA. Lühiuudised Keelatud armastus. Otse südamesse jätkub
19:30 Terve tervis TÄNA. Uudised*
20:00 Nuhk (USA, 2007) TÄNA. Lühiuudised
21:05 Nuhk (USA, 2007) jätkub
22:00 TÄNA. Lühiuudised Poliitika õhtukool. Harri Hursti e-valimistest 1/2 Linnaruumi arhiivist. Kalaranna*
23:15 Elu peeglis*
23:45 TÄNA. Uudised*
00:15 Kaming suun - TTVs tulekul...*
00:40 Terve tervis*
01:10 Draamaseriaal. Armuleek*
01:55 TÄNA. Uudised*
02:25 Kaming suun - TTVs tulekul...*
02:50 Linnaruumi arhiivist. Kalaranna*
03:20 Info TV

TEISIPÄEV, 14.05

06:00 TÄNA. Uudised*
06:30 Kaming suun - TTVs tulekul...*
06:55 Terve tervis*
07:25 Draamaseriaal. Keelatud armastus. Otse südamesse*
TÄNA. Uudised*
08:10 Draamaseriaal. Armuleek*
08:40 TÄNA. Uudised*
09:25 Nuhk (USA, 2007)*
11:20 Poliitika õhtukool. Harri Hursti e-valimistest 1/2*
12:00 Kaming suun - TTVs tulekul...*
12:25 Ülekanne Riigikogust*
15:50 Pärast tunde*
16:20 Kaming suun - TTVs tulekul...*
16:45 Terve tervis*
17:15 Draamaseriaal. Armuleek*
18:00 TÄNA. Uudised*
18:15 Ühistegevuse pooltund*
18:40 Draamaseriaal. Keelatud armastus. Otse südamesse*
TÄNA. Lühiuudised
19:00 TÄNA. Lühiuudised Keelatud armastus. Otse südamesse jätkub Linnaosa lood TÄNA. Uudised*
20:00 Vaba mõtte klubi
21:00 TÄNA. Lühiuudised Vaba mõtte klubi jätkub
21:05 BBC fantaasiasari. Varjud 5/6
21:35 TÄNA. Lühiuudised
22:00 BBC fantaasiasari. Varjud jätkub
22:05 Eleegia (USA, 2008) TÄNA. Uudised*
22:35 Ühistegevuse pooltund*
01:20 Linnaosa lood*
01:50 Draamaseriaal. Armuleek*
02:35 TÄNA. Uudised*
03:05 Vaba mõtte klubi*
04:05 Info TV

KOLMAPÄEV, 15.05

06:00 TÄNA. Uudised*
06:30 Ühistegevuse pooltund*
06:55 Linnaosa lood*
07:25 Draamaseriaal. Keelatud armastus. Otse südamesse*
TÄNA. Uudised*
08:10 TÄNA. Uudised*
08:40 Draamaseriaal. Armuleek*

09:25 TÄNA. Uudised*
09:55 BBC fantaasiasari. Varjud*
10:50 Vaba mõtte klubi*
11:50 10 aastat Tallinna päevi*
12:35 Ühistegevuse pooltund*
13:00 Linnaosa lood*
13:30 Eleegia (USA, 2008)*
15:20 Iraan. Müüdid ja tegelikkus*
15:50 Luubi all*
16:15 Vaba mõtte klubi*
17:15 Draamaseriaal. Armuleek TÄNA. Uudised*
18:00 Tallinna päev 2012*
18:15 Draamaseriaal. Keelatud armastus. Otse südamesse*
TÄNA. Lühiuudised
19:00 Keelatud armastus. Otse südamesse jätkub
19:05 Meedia keskpunkt TÄNA. Uudised*
19:30 Valgust!*
20:00 TÄNA. Lühiuudised
20:30 Luubi all*
21:05 OTSE: Tallinn 24. Täna on Tallinna päev
22:00 TÄNA. Lühiuudised
22:05 OTSE: Tallinn 24. Täna on Tallinna päev jätkub
22:20 Meedia keskpunkt*
22:50 Agoraa (Hispaania, 2009) TÄNA. Uudised*
00:55 Draamaseriaal. Armuleek*
01:25 Tallinn 24. Täna on Tallinna päev*
02:55 TÄNA. Uudised*
03:25 Info TV

NELJAPÄEV, 16.05

06:00 TÄNA. Uudised*
06:30 Tallinna päev 2012*
06:55 Meedia keskpunkt*
07:25 Draamaseriaal. Keelatud armastus. Otse südamesse*
TÄNA. Uudised*
08:10 Draamaseriaal. Armuleek*
08:40 TÄNA. Uudised*
09:25 Tallinn 24. Täna on Tallinna päev*
10:40 Valgust!*
11:10 Luubi all*
11:35 Meedia keskpunkt*
12:05 Koolitants 15/18*
12:55 Sini-valge lipu all. Lasnamäe lamburid*
13:15 Meistrite linn. Kalligraaf*
13:35 Nõukogude Eesti 1961*
13:55 Agoraa (Hispaania, 2009)*
16:00 Meedia keskpunkt*
16:30 Tallinn 24. Täna on Tallinna päev*
17:15 Draamaseriaal. Armuleek TÄNA. Uudised*
18:00 Päevakava*
18:15 Draamaseriaal. Keelatud armastus. Otse südamesse*
TÄNA. Lühiuudised
19:00 Keelatud armastus. Otse südamesse jätkub
19:05 Tallinlase tarbeks TÄNA. Uudised*
19:30 10 aastat Tallinna päevi*
20:00 Dokumentaalfilm. Kuidas Facebook maailma muutis - araabia kevad 1/2
21:30 BBC krimiseriaal. Surm Paradiisis 5/8
22:00 TÄNA. Lühiuudised
22:05 BBC krimiseriaal. Surm Paradiisis jätkub
22:35 Vaba mõtte klubi*
23:35 TÄNA. Uudised*
00:05 Päevakava*
00:30 Tallinlase tarbeks*
00:55 Draamaseriaal. Armuleek*
01:40 TÄNA. Uudised*
02:10 10 aastat Tallinna päevi*
02:55 Päevakava*
03:20 Info TV

REEDE, 17.05

06:00 TÄNA. Uudised*
06:30 Päevakava*
06:55 Tallinlase tarbeks*
07:20 Draamaseriaal. Keelatud armastus. Otse südamesse*
TÄNA. Uudised*
08:05 Draamaseriaal. Armuleek*
08:35 TÄNA. Uudised*
09:20 Dokumentaalfilm. Kuidas Facebook maailma muutis - araabia kevad 1/2*
10:50 BBC krimiseriaal. Surm Paradiisis 5/8*
11:50 Vaba mõtte klubi*
12:50 Päevakava*
13:15 Meistrite linn. Kalligraaf*
13:35 Roheline Tallinn*
14:05 Linnaosa lood*
14:35 Koolitants 15/18*
15:25 Vaba mõtte klubi*
16:25 Päevakava*
16:50 Tallinlase tarbeks*
17:15 Draamaseriaal. Armuleek TÄNA. Uudised*
18:00 Oma Valitsus

18:40 Draamaseriaal. Keelatud armastus. Otse südamesse 91/145
19:00 TÄNA. Lühiuudised Keelatud armastus. Otse südamesse jätkub
19:30 Mina, tallinlane
20:00 TÄNA. Uudised
20:30 Inimese mõõde
21:00 TÄNA. Lühiuudised
21:05 Vintskapist soklini Eesti filmiklassika.
21:35 Näkimadalad. Katk jätkub Tallinn 24*
22:00 TÄNA. Uudised*
22:05 Oma Valitsus*
22:55 Mina, tallinlane*
23:40 Draamaseriaal. Armuleek*
00:10 TÄNA. Uudised*
00:35 Inimese mõõde*
01:05 Linnaosa lood*
01:50 Terve tervis*
02:20 Sini-valge lipu all. Tallinna lipp ja Vana-Toomas*
02:50 HeadRead 2012. Kas Eesti kultuuril ja kirjandusel on tulevik?
03:20 Hingelt tugevad WIMA Eesti, kevad 2012*
08:00 Linnaruumi arhiivist. Lutheri kvartal Päevakava*
08:30 Meistrite linn. Pottsepad*
08:40 Inimese mõõde*
09:25 Linnaosa lood*
09:55 Sini-valge lipu all. Tallinna lipp ja Vana-Toomas*
10:40 Aleksei Turovski lood*
11:10 BBC loodussari. Meie erilised loomad Keskkonnanädal TÄNA. Uudised*
11:40 Eesti filmiklassika. Näkimadalad. Katk*
12:40 Tallinna päev 2013
13:10 Kas tohib? Pillimeeste klubi
13:40 EMV Kümnes tantsus 2013*
14:25 TÄNA. Uudised*
15:00 Kraamikaamera 10/10*
15:35 Aleksei Turovski lood*
16:05 Keskkonnanädal*
16:30 TÄNA. Uudised*
17:00 Tallinlase tarbeks*
17:30 Vintskapist soklini*
18:00 Linnaaliklus
18:30 Thor: Asgardil lood
19:05 Pillimeeste klubi*
19:30 Sini-valge lipu all. Fragmente vanast Tallinnast*
20:00 EMV Kümnes tantsus 2013
20:15 Pühapäevatee Koolitants 16/18
20:30 Loodusetark 5/22
20:50 Dokumentaalfilm. Draakoni aasta*
21:35 Meistrite linn. Kalligraaf*
22:00 Tallinna päev 2013*
22:35 Arhiivivaramu. Sumi-e Adamson-Ericus
23:35 TÄNA. Nädala kokkuvõte
00:00 Thor: Asgardil lood*
00:15 Suured helid. Saaremaa ooperipäevad 2012. G. Rossini "Sevilla habemeajaja"
00:40 TÄNA. Nädala kokkuvõte*
01:15 Pühapäevatee*
01:40 Linnaliklus*
01:55 TÄNA. Nädala kokkuvõte*
02:20 Tallinlase tarbeks*
02:50 Tallinna päev 2013*
03:10 Meistrite linn. Kalligraaf*
03:20 Info TV

LAUPÄEV, 18.05

08:00 TÄNA. Uudised*
08:30 TeTeVeke
08:40 Draamaseriaal. Keelatud armastus. Otse südamesse*
09:25 TÄNA. Uudised*
09:55 Draamaseriaal. Armuleek*
10:40 TÄNA. Uudised*
11:10 Inimese mõõde*
11:40 Linnaosa lood*
12:10 Terve tervis*
12:40 Sini-valge lipu all. Tallinna lipp ja Vana-Toomas*
13:10 HeadRead 2012. Kas Eesti kultuuril ja kirjandusel on tulevik?
14:25 Hingelt tugevad WIMA Eesti, kevad 2012*
15:00 Linnaruumi arhiivist. Lutheri kvartal Päevakava*
16:05 Meistrite linn. Pottsepad*
16:30 Inimese mõõde*
17:00 Linnaosa lood*
17:30 Sini-valge lipu all. Lasnamäe lamburid*
18:00 Meistrite linn. Kalligraaf*
18:30 Nõukogude Eesti 1961*
19:05 Agoraa (Hispaania, 2009)*
19:30 Meedia keskpunkt*
20:00 Tallinn 24. Täna on Tallinna päev*
21:30 Draamaseriaal. Armuleek TÄNA. Uudised*
22:00 Päevakava*
22:30 Draamaseriaal. Keelatud armastus. Otse südamesse*
TÄNA. Lühiuudised
23:30 Keelatud armastus. Otse südamesse jätkub
23:55 Tallinlase tarbeks*
00:10 TÄNA. Uudised*
00:40 Tallinlase tarbeks*
01:10 Vintskapist soklini*
01:40 TÄNA. Uudised*
01:55 Kas tohib? Pillimeeste klubi*
02:25 Pillimeeste klubi*
03:25 Info TV

PÜHAPÄEV, 19.05

08:00 TÄNA. Uudised*
08:15 TeTeVeke
08:25 Aleksei Turovski lood*
08:55 TÄNA. Uudised*
09:10 BBC loodussari. Meie erilised loomad Keskkonnanädal*
09:40 Kas tohib? Tallinlase tarbeks*
10:10 Vintskapist soklini*
11:05 Linnaliklus
11:35 Thor: Asgardil lood
12:00 Pillimeeste klubi*
13:20 Sini-valge lipu all. Fragmente vanast Tallinnast*
14:35 EMV Kümnes tantsus 2013
15:00 Pühapäevatee Koolitants 16/18
16:00 Loodusetark 5/22
17:35 Dokumentaalfilm. Draakoni aasta*
18:35 Meistrite linn. Kalligraaf*
19:00 Tallinna päev 2013*
19:30 Arhiivivaramu. Sumi-e Adamson-Ericus
20:00 TÄNA. Nädala kokkuvõte
20:15 Thor: Asgardil lood*
21:35 Suured helid. Saaremaa ooperipäevad 2012. G. Rossini "Sevilla habemeajaja"
00:00 TÄNA. Nädala kokkuvõte*
00:15 Pühapäevatee*
01:15 Linnaliklus*
01:40 TÄNA. Nädala kokkuvõte*
01:55 Tallinlase tarbeks*
02:20 Tallinna päev 2013*
02:50 Meistrite linn. Kalligraaf*
03:10 Info TV

VABANDAGE!

Toimetus palub vabandust 1. mai Kesknädalas ilmunud loosse „Valitsus vastandub valimatult vaimule“ sattunud vale nime pärast – Salme Kultuurikeskuse direktor on TOOMAS LOO, aga mitte Sulev Loo, nagu lehes ekslikult kirjas.

Urmi Reinde austusega mõlema härrasmehe vastu

Nädala juubilar REIN RATAS 75

Kui ülemõõdunud sajandi esimesel kolmandikul anti mitmesetudest eestlastele liig-nimed, siis oleval Uulu mõisnik jaganud heldesti matsidele kohaseid nimesid. Muu hulgas tükeldati nimedeks ka selline tarbeese nagu vanke. Rein Ratase esivanem sai üliväärika nime – Ratas. Vaarisa Jurri Ratas tuli oma naise Liso ja tütarde Leno ja Lisoga Uulust ära Häädemeestele 1861. aastal.

Häädemeeste vallas Rein Ratas 9. mail 1938. aastal sündiski. Sealsamas mõõdus ta karjapoisipõlv ja algas koolitee, mis jätkus Pärnus. Sealt suundus ta 1957. aastal Tartusse õppima metsandust Eesti Põllumajanduse Akadeemias. Teiselt kursuselt ta eksmatrikuleeriti „mõningate oluliste elulooste andmete varjamise pärast”. Metsandusliku kõrghariduse sai ta kuus aastat hiljem nüüdes Peterburis, tollases Leningradis. Edaspidi lisandusid sellele Tartu Ülikoolis kaitstud bioloogiakandidaadi kraad ökoloogia erialal, samuti keskkonnaeksperti ja keskkonnaaudiitori litsentsid. Rein Ratas on töötanud Tallinna Vineeri- ja Mööbli-

vabrikus töölisenä, meistrinä, tehnolooginä, tsehhijuhatajana, asetäitjana ja tsehhijuhatajana, Tallinna Rohelise Vööndi Metsamajandis metsaülemänä, Tallinna Botaanikaaias 24 aasta vältel aspirandinä, insenerinä, teadurinä ja teadusala asedirektorinä. Praegu on ta Botaanikaia teadusnõukogu esimees. Ta on olnud Tallinna linnanõunik, kantsler Keskkonnaministeeriumis, professor ja peaekspert Eesti Maaülikoolis. Praegu õpetab ta osalise koormusega Eesti Euroakadeemias ja töötab Jõelähtme vallavalitsuse keskkonnatöökuna.

Oma teadustöös ja rohkem kui sajas trükisilmunud kirjutises on ta analüüsinud looduse ja inimese koostoimet, näiteks metsa mõju põllumajandus- ja linnamaastikule, püüdes leida parimaid võimalikke keskkonnakorralduse lahendeid. Ta on omamoodi sillaehitaja kahe vastaskalda vahel.

Rein Ratas oli Eesti Kongressi, Riigikogu XI koosseisu ja Tallinna linnavolikogu kahe varasema koosseisu liige. Linnavolikogu liige on ta ka praegu. Ta on Eesti Piibliseltsi ja Eesti Looduskaitse Seltsi

Foto: URMI REINDE

liige, Eesti Geograafia Seltsi auliige, Tallinna teenetemärgi omanik.

Rein Ratas kuulub oma elu esimesse parteisse, Eesti Keskerakonda alates 1999. aastast. Tema mõtteavaldus poliitiku kohta on ilmunud

Eesti Ekspressi artiklis „Käbid ja kännud: Jüri ja Rein Ratas“: „Ükski poliitik ei saa kunagi olla kõigile meelepärane, ja sealt tulenevad ka kritikaanlused ja rüüded, mis ei ole alati kaugeltki adekvaatsed. Sellepärast peab heal poliitikul

olema väga paks nahk. Et tal oleks selge pea ja kuum, ent soomustatud süda.“

Heldur Sander Kesknädala ühes 2008. aasta numbris meenutab juubilar Rein Ratast omapärase käekäiguga mehe- nä, keda ta oma teadlasteel on

kohanud. Neis ülestähendustes on Rein Ratas väga isikupärase ütlemise ja olekuga härrasmees. Tema esinemised on ikka olnud selged ja kõvahäälsed, mis viitavad kuulutajale, hingekarjasele.

Kui vaadata Rein Ratase elulugu, siis domineeriv on elukestev looduses olemine, mis kätkeb hoolivat looduskasutust ja Eesti elule kaasaaitamist.

Iga vanem tahab, et tema lastel läheks elus hästi. Isa rõõm on seda suurem, mida paremini tema lastel läheb võrreldes tema endaga. Rein on vanaisa viiele lapselapsele, kellele ta loodab tõsiselt lisa ja jätkuvat õnnistust.

Vikipeedia andmetel on ratas kui metamorfoos inimkonna üks tähtsamaid leiutisi. Sama võib väita lugupeetud juubilar kohta tema panuse eest Eestimaa keskkonnakaitseks.

Soovin oma kunagisele kolleegile ikka aktiivset tegevust eakohast tervise hoidmist.

Arvo Käär, kolleeg aastaist 2000–2002

Põlvamaa aastakonverents

Keskerakonna Põlvamaa piirkonna aastakonverents Põlva Kultuurikeskuses (sisenemine parkla poolelt)

neljapäeval, 9. mail kell 18.00

Külas Riigikogu liikmed Ester Tuiksoo ja Priit Toobal.

“Meedia keskpunkt” TTV-s 8. mail k 19.30 ja k 22.50

Neljapäeval, 9. mail kordusaated k 6.55, 13.20 ja 16.00

■ Miks Edgar Savisaarest ei tohi midagi head rääkida? Eestis oleks see nagu kuritegu – arutleb ajalehes Pealinn Eesti Panga nõukogu esimees Jaan Männik.

■ Kuidas usaldada e-valimisi, kui nende üle puudub igasugune kontroll, nende korraldamisel on ametis endisi kurjategijaid, neid ei saa vaadelda väliseksperdid ning arvutite kõvakettad pärast valimisi hävitatakse?

■ Eutanaasia ehk halastussurm on meil saamas riikliku sotsiaalpoliitika aseaineks. Kui see pole õudus, siis mis see õudus üldse on? Enneolematult ülekeev diskussioon ajakirjanduses ja tihtipeale diletantlik lähenemine teemale on väljumas hea tava raamest.

Studios Urmi Reinde, Mart Ummelas ja saatejuht Heimar Lenk

Meeleavaldus pensionitõusu nimel!

Keskerakonna senioride kogu korraldab

kolmapäeval, 22. mail kell 12.00

Tallinna vanalinnas Patkuli vaateplatsil ja Patkuli trepil meeleavalduse

„Ebaõiglase pensioni trepp – kõrgemate pensionide poolt!”

Meeleavaldusel võtavad sõna Keskerakonna senioride kogu esimees **Elmar-Johannes Truu**, Riigikogu liikmed **Marika Tuus-Laul**, **Viktor Vassiljev** ja **Lauri Laasi** ning eakate ajalehe Videvik peatoimetaja **Ants Tamme**.

Osalema oodatakse kõiki inimesi, kes ei ole ükskõiksed meie pensionäride olukorra suhtes.

Lasnamäe seniorisektsioon kutsub ringsõidule!

Lasnamäe seniorid lähevad

neljapäeval, 16. mail ringsõidule Harjumaale

tutvuma põnevate paikadega – ajaloo- ja kultuurimälestistega. Giid on Jaan Maasing.

Soovijaile täpsem informatsioon ja registreerimine telefonil 512 94 89, **Pille Lövend**

Tartus

Kolmapäeval, 8. mail kl 14

arutelu Tartu linna eelarve üle Tartu abilinnapea **Argo Annukiga** haridusosakonna saalis (Raekoja plats 12).

Laupäeval, 11. mail kl 17

Tartu Linnamuseumis (Narva mnt 23) emadepäeva kontsert. Raimond Paulsi laule esitab **Natalia Trošina**. Klaveril **Vladimir Karjalainen**.

Telli Kesknädal! * Helista 617 77 17 * www.tellimine.ee

* tellimine@expresspost.ee